

EKSPERTINIO VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS¹

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ekspertinio vertinimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) paskirtis – nustatyti NMA ekspertų pasitelkimo, ekspertų atrankos, jų veiklos organizavimo ir kontrolės tvarką, įgyvendinant Žuvininkystės programą.

2. Aprašas parengtas, vadovaujantis:

2.1. Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 metų programos projektų finansavimo ir administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. [3D-414](#) „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 metų programos projektų finansavimo ir administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.2. Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 metų programos trečiojo prioriteto „Sąlygų tvariai mėlynajai ekonomikai pakrantės rajonuose ir salų bei krašto gilumos vietovėse sudarymas ir žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymosi skatinimas“ priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. [3D-867](#) „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 metų programos trečiojo prioriteto „Sąlygų tvariai mėlynajai ekonomikai pakrantės rajonuose ir salų bei krašto gilumos vietovėse sudarymas ir žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymosi skatinimas“ priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – VPS AT).

II SKYRIUS EKSPERTŲ PASITELKIMAS IR ATRANKA

3. Ekspertai pasitelkiami tais atvejais, kai vertinant ir (arba) administruojant projektus reikia papildomų specialiųjų žinių, nustatant projekto atitiktį bendriesiems ir (arba) specialiesiems atrankos kriterijams (pvz.: neužtenka specifinių mokslinių, technologinių ar praktinių žinių, reikalingų objektyviam ir kokybiškam vertinimui).

4. Ekspertines išvadas gali teikti ir NMA darbuotojas, jeigu jis atitinka kvalifikacinius ir kitus reikalavimus.

5. Jei tinkamos kvalifikacijos eksperto nerandama tarp NMA darbuotojų, tinkamos kvalifikacijos ekspertų ieškoma iš išorės, t. y. vykdoma potencialių ekspertų apklausa.

6. Kai kvalifikacinius ir kitus reikalavimus atitinka daugiau nei vienas atrinktas ekspertas, pasirenkamas ekspertas, kuris:

6.1. ekspertinį vertinimą gali pradėti greičiau ir atlikti per trumpesnę terminą;

6.2. turi teigiamą bendradarbiavimo su NMA patirtį (išvadų išsamumas, pagrįstumas, nustatytų terminų laikymasis).

7. Potencialiam (-iems) ekspertui (-ams) elektroniniu paštu išsiunčiamas paklausimas dėl sutikimo atlikti ekspertinį vertinimą (išsiunčiamas projekto aprašymas, pristatoma ekspertinio vertinimo užduotis, darbo sąlygos, ekspertinio vertinimo principai). Ekspertinio vertinimo užsakymas su ekspertu gali būti suderinamas ir telefonu.

¹ Patvirtinta Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2025 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. BR1-427

8. Atsakingas darbuotojas, kuris formuoja ekspertinio vertinimo užsakymą, patikrinęs eksperto kvalifikacinius ir kitus reikalavimus, priima sprendimą pritarti arba nepritarti atrinkto eksperto kandidatūrai, taip pat turi teisę pakeisti skyrimo sprendimą, atsižvelgdamas į eksperto kvalifikaciją, galimus viešųjų ir privačių interesų konfliktus, galimybes laiku pateikti ekspertinę išvadą, bendradarbiavimo su NMA patirtį (anksčiau teiktų išvadų išsamumas, pagrįstumas) ir (arba) paaiškėjusias aplinkybes, dėl kurių paskirtas ekspertas negali atlikti ekspertinio vertinimo.

9. Gavus eksperto sutikimą dėl vertinimo atlikimo bei pasirašius konfidencialumo pasižadėjimą, ekspertui pateikiami dokumentai / informacija, reikalingi ekspertiniam vertinimui atlikti.

III SKYRIUS REIKALAVIMAI EKSPERTAMS

10. Ekspertas turi būti:

10.1. nepriekaištingos reputacijos asmuo;

10.2. tinkamos kompetencijos, t. y. turi turėti vertinamos srities kvalifikaciją arba ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį toje srityje;

10.3. turi būti nešališkas (t. y. ne mažiau kaip 1 metus iki ekspertinio vertinimo pradžios neturėjęs darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių su pareiškėju ar partneriu, taip pat neturėti interesų konflikto pareiškėjo ar partnerio atžvilgiu priimant sprendimą, susijusį su projekto atitiktis bendriesiems ir (arba) specialiesiems projektų atrankos kriterijams vertinimu);

10.4. efektyvus – jeigu yra galimybė rinktis iš keleto tos pačios srities ekspertų, pasirenkamas per trumpiausią laiką ekspertinį vertinimą galintis atlikti ekspertas (-ai).

11. Eksperto kompetencija nustatoma pagal jo formalią kvalifikaciją studijų ir (arba) mokslo srityje, ir (arba) profesinę darbo patirtį, ir (arba) turimus reikalingus sertifikatus, ir (arba) licencijas.

12. Infrastruktūros ekspertinius vertinimus atliekantys ekspertai turi turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą inžinerinį išsilavinimą, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (arba valstybės įmonės Statybos produkcijos sertifikavimo centro) išduotą kvalifikacijos atestatą, suteikiantį teisę vykdyti statinio techninę priežiūrą arba vadovauti statybos darbams, arba vykdyti statinio vykdymo priežiūrą, ar lygiavertį kvalifikaciją pagrindžiantį dokumentą.

13. Atsižvelgiant į vertinamo projekto tematikos specifiką bei kompleksiskumą, kitų sričių ekspertai, atliekantys ekspertinius vertinimus, turi turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą bei ne mažesnę nei 5 metų praktinio darbo patirtį toje srityje, kurios projekto įgyvendinimo planas / prašymas skirti kompensaciją / projektas / mokėjimo prašymas vertinamas.

14. Atsižvelgiant į projektų tematiką / mokslų sritį / mokslų kryptį bei kitus aspektus, gali būti pasitelkiami ir kitos kvalifikacijos bei profesinės darbo patirties ekspertai.

15. Ekspertas taip pat įsipareigoja:

15.1. užtikrinti visos jam žinomos ir (arba) patikėtos konfidencialios informacijos slaptumą ir neprieinamumą bei, pasibaigus sutartiniams santykiams pagal ekspertinio vertinimo sutartį, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 2 (du) mėnesius, sunaikinti šią informaciją (rašytinę ir elektroninę);

15.2. nenaudoti ir neatskleisti konfidencialios informacijos neteisėtu būdu ar kitiems nei ekspertinio vertinimo sutarties vykdymo tikslams;

15.3. imtis visų reikalingų priemonių, kad būtų išvengta neteisėto konfidencialios informacijos panaudojimo ir atskleidimo;

15.4. nedelsiant informuoti NMA, sužinojus ar įtarus, kad konfidenciali informacija buvo atskleista ar gali būti atskleista neturintiems teisės su ja susipažinti asmenims. Ekspertas įsipareigoja informuoti NMA apie visas jam žinomas aplinkybes, keliančias grėsmę konfidencialios informacijos saugumui bei slaptumui;

15.5. vadovautis įstatymų viršenybės, lygiateisiškumo, lojalumo, politinio neutralumo, skaidrumo, atsakomybės už priimtus sprendimus principais ir svarbiausiais etikos principais, nustatytais Lietuvos Respublikos teisės aktais;

15.6. neatstovauti mokslo ir studijų institucijų ar verslo interesams, nesureikšminti ar nesumenkinti kurios nors mokslo krypties ar šakos pasiekimų ir svarbos, vadovautis tik savo kompetencija, pavestą darbą atlikti kokybiškai ir laiku;

15.7. raštu informuoti NMA ir asmenis, kurie kartu dalyvauja ekspertinio vertinimo procedūroje, apie esamą ar galimą interesų konfliktą ir nusišalinti nuo dalyvavimo tolesnėje procedūroje, jei paaiškėja, kad šiose procedūrose kaip projektų pareiškėjai ar partneriai, ar vykdytojai (įskaitant galutinius naudos gavėjus) dalyvauja asmenys, iš kurių ekspertas, asmenys, susiję su ekspertu artimos giminystės ar svainystės ryšiais, gauna bet kurios rūšies pajamų, ar ekspertas, asmenys, susiję su ekspertu artimos giminystės ar svainystės ryšiais, turi ar valdo pagal kito asmens įgaliojimą daugiau kaip 10 procentų juridinio asmens įstatinio kapitalo arba akcijų, arba kiti asmenys, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas;

15.8. 1 metus po atlikto projekto ekspertinio vertinimo neturėti darbo, komercinių ar kitokio pobūdžio bendradarbiavimo santykių (tiek kaip fizinis asmuo, tiek atstovaujant juridiniams asmenims) su atitinkamu pareiškėju, projekto vykdytoju ar juridiniu asmeniu, dėl kurio buvo teikiama ekspertinė išvada ar nuomonė;

15.9. ekspertas, atliekantis ekspertinį vertinimą pagal paslaugų / autorinę / žodinę / darbo sutartį, gali pradėti vykdyti vertinimą tik pasirašęs eksperto konfidencialumo ir nešališkumo užtikrinimo pasižadėjimą.

III SKYRIUS EKSPERTINIS VERTINIMAS

16. NMA, teikdama priskirtam ekspertui ekspertinio vertinimo užduotį, kartu pateikia ir visą kitą ekspertui būtina informaciją ekspertinei išvadai parengti. Ekspertas, gavęs informaciją, atlieka jos analizę bei ekspertinį vertinimą.

17. Ekspertinis vertinimas atliekamas:

17.1. Atsakoma į eksperto išvados lape nurodytus klausimus. Ekspertas privalo išsamiai atsakyti į kiekvieną klausimą, pateikti argumentus, pastabas, apibendrintas išvadas ir rekomendacijas, taip pat laisvos formos eksperto atsiliepimą. Jei vertinimui reikia papildomos informacijos ar patikslinimų, ekspertas perduoda klausimus NMA. Gavęs papildomus dokumentus / duomenis, ekspertas papildo ekspertinę išvadą.

17.2. Kai ekspertiniam vertinimui nereikia atlikti detalaus faktų ir aplinkybių vertinimo, gali būti teikiamos konsultacijos žodžiu ir (arba) elektroniniu paštu.

17.3. Jei reikia ir yra galimybė, gali būti organizuojamas pareiškėjo, eksperto (jei jis sutinka su jo tapatybės atskleidimu) ir NMA susitikimas. Kitais atvejais eksperto tapatybė atskleidžiama tik teisės aktų nustatyta tvarka.

18. Jei užsakovas nustato ekspertinio vertinimo trūkumą arba pateikta išvada neatitinka nustatytų reikalavimų, ekspertas privalo ištaisyti nustatytus trūkumus, papildyti ekspertinę išvadą. Jei reikia, gali būti organizuojamas eksperto išvados trūkumų aptarimas.

19. Jei NMA nustato, jog ekspertinio vertinimo išvada atitinka nustatytus reikalavimus, ekspertinis vertinimas atliktas tinkamai ir yra pagrįstas, pateikiama el. parašu pasirašyta galutinė ekspertinė išvada.

IV SKYRIUS EKSPERTŲ GRUPIŲ SUDARYMAS IR DARBO TVARKA

20. Sudėtingiems klausimams ir (arba) klausimams, kurie reikalauja skirtingų sričių ekspertinių žinių, gali būti organizuojama ekspertų grupė.

21. Ekspertų grupė sudaroma ir tais atvejais, kai tai numato atitinkamos priemonės teisinis reglamentavimas.

22. Ekspertų grupių sudarymui taikomi reikalavimai:

22.1. kiekvienas ekspertų grupės narys turi atitikti ekspertui keliamus kvalifikacinius reikalavimus, nustatytus III skyriuje;

22.2. ekspertų grupę sudaro mažiausiai 2 (du) ekspertai.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Aprašas turi būti peržiūrimas ne rečiau kaip vieną kartą per metus ir, jei reikia, atnaujinamas.
